

Referenties

- Houtveen, T. (2004). 'Visie op verschillen.' In: C. Meijer (2004). *WSNS Welbeschouwd*. Antwerpen: Garant, p. 201-239.
- OVSG (1998). *Leerplan Nederlandse Taal, lezen in de basisschool*. Brussel.
- OVSG (1998). *Leerplan Nederlandse Taal, schrijven in de basisschool*. Brussel.
- OVSG (2008). *OVSG-toets basisonderwijs*. Brussel.
- Supovitz, J. & P. Sirinides (2008). *The Long and Winding Road. The Relationship Between Leadership Practice and Student Performance*. (<http://www.ed.gov>).
- Van Keer, H. (2002). *Een boek voor twee: strategieën voor begrijpend lezen via peer tutoring*. Antwerpen: Garant.
- Verhaeghe, J. & J. Van Damme (2007). *Leerwinst en toegevoegde waarde voor wiskunde, technisch lezen en spelling in eerste en tweede leerjaar*. Leuven.
- Vlaams ministerie van Onderwijs en Vorming (2008). *Peiling lezen en luisteren (Nederlands) in het basisonderwijs*. Brussel.

Ronde 8

Lut Schaeken
Kleuterschool Mozaïek, Hasselt
Contact : lut.schaeken@fulladsl.be

Verteltas voor kleuters. Taalontwikkeling tussen school en thuis

1. Inleiding

De laatste jaren komen in onze kleuterschool heel wat kinderen binnen die het Nederlands niet als moedertaal hebben. Noodgedwongen gingen we met ons team nadenken over taalontwikkeling. Het idee rijpte om de mama's daarbij te betrekken. Zij zijn immers de spilfiguur in de opvoeding van de kinderen. We richtten een moedergroep op en kwamen uit bij de methodiek van de verteltassen.

2. Moedergroep

Toen ons schoolteam nadacht over stimulansen voor taalontwikkeling bij kleuters, kwamen we al snel bij de rol van de mama's. Zij zijn veel met hun kleuters bezig en kunnen dus een belangrijke rol vervullen. Ze zouden ons ook heel wat info kunnen geven over de leefwereld van hun kinderen. Maar heel vaak bereikten we de mama's juist niet.

We lieten het even bezinken, praatten er opnieuw over, deden wat opzoekwerk en probeerden uiteindelijk een en ander uit. Het idee was om de mama's samen te brengen in onze school en om te praten over hun kinderen, hun vragen, hun kijk op de school, etc. We maakten een uitnodiging en spraken de moeders aan. Hier en daar deed mond-tot-mondreclame zijn werk. En zo werd onze moedergroep 'Samen' geboren.

3. Warme sfeer

Vol verwachting klopte ons hart die dinsdagnamiddag... Juf Hanne en ik hadden alles zorgvuldig klaargezet. Het lokaal geurde naar verse koffie en wafels en de babyspeelhoek stond klaar. De eerste kennismaking verliep wat stroef, maar de sfeer groeide en het gesprek kwam los in het Turks, het Berbers, het Arabisch, het Ghanees en het Kosovaars. Om zich begripbaar te maken, gewaagden sommigen zich aan het Nederlands, het Engels of het Frans. Iedereen deed alvast zijn uiterste best om zich verstaanbaar uit te drukken. Het werd een mengelmoes van kennismaking, gezellig kof-fiedrinken, kijken in een klasje waar een leidster vertelde aan een groepje kleuters, polsen naar wat er leeft en aftasten van de mogelijkheden voor een volgend onderonsje. Ondertussen kropen kleine bengels rond de tafel, werden luiers vervangen en werd borstvoeding gegeven. Er groeide een warme verbondenheid over taal- en cultuurverschillen heen. We leerden elkaar begroeten in zoveel talen, met kussen en omhelzingen. Die warme groeps sfeer vormde de noodzakelijke bedding voor ons verteltassenproject. Langzaam groeide dit groepje mama's uit tot een clubje waar ze in vertrouwen met elkaar kunnen delen wat hen bezighoudt.

4. Spelen is leren

Tijdens de eerste samenkomsten kwamen allerlei vragen en zorgen aan bod. De ouders hadden vragen rond opvoeding, maar ook over de manier waarop in de kleuterschool 'les gegeven wordt'. Leren gebeurt al spelend, zo bleek. We gingen ook samen kijken in een kleuterklas, waar de juf uit een boekje voorlas. De mama's werden er ondergedompeld in de sfeer en het plezier van een voorgelezen verhaal. Het zichtbare genot van hun kleuters prikkelde de mama's. Ze wilden graag ook zelf meer voorlezen thuis, maar vroegen zich af hoe je daaraan begint en welke boekjes daarvoor geschikt zijn.

We gingen met de mama's op bezoek in de bibliotheek. Maar er was behoefte aan meer, dus ging ik zoek naar gepaste methodieken.

5. Verteltassen

Toevallig ontdekte ik op het internet de methodiek 'verteltassen' (www.verteltas.nl). Het leek me de ideale aanpak voor onze school. Onze moedergroep 'Samen' ging er enthousiast mee aan de slag. Als zorgbegeleider werd ik de trekker van het project. Ik volgde een sessie om de methodiek te leren kennen. We knutselden samen met de ouders stoffen tassen, waarbij 'het boek' het centrale thema vormde. In die tassen stak een spel, een handpop, verkleedmateriaal of een knuffel die de inhoud van het boek verder uitdiept. We stopten er ook een cd'tje in waarop het boek verteld werd. En er zat een blad bij waarop ouders hun ervaringen met de tas kunnen neerschrijven en aanvullende suggesties kunnen doen. Onze kleuters mochten die tassen mee naar huis nemen en samen met mama en papa lezen en spelen.

6. Samen met de mama's

Het succes van het project is ongetwijfeld te danken aan de sterke betrokkenheid van de moeders. Tijdens elke bijeenkomst werd er samen geknutseld, genaaid, getekend, geplakt en gezocht naar ideeën en boekjes. Hatice en Sengül leerden van Lieve boeken plastificeren. Lina leerde haar eerste woordjes Nederlands en bleef vinden dat we te snel praten. Mama's zochten thuis naar geschikte boekjes en maakten zelf spelletjes. Simona bracht een taart mee met veel chocolade. Nadine plunderde thuis de hele speelgoedkast. Cathy stelde voor om een verteltas te maken over het thema 'pesten'. Christel had stempels gevonden om te gebruiken bij het boekje van 'muis'. Jelle wist dat er promoties waren in de boekenwinkel en vroeg of we daar nieuwe boeken konden kopen voor onze verteltassen. Al werkend deelden we lief en leed.

We sloten het jaar af met een hele groep enthousiaste ouders en kleuters en met 20 verteltassen. Onze klaspop, Jules, werd heel populair dankzij de tassen. We kijken terug op een jaar waar onze keuters weer een extra kans kregen om op een ludieke, ervaringgerichte en kindvriendelijke manier te genieten van verhalen. Maar er groeit meer: de mama's zitten niet stil en komen met het idee om volgend schooljaar in de kleuterklassen te gaan vertellen. Een nieuwe uitdaging!

Verteltassen

Een Verteltas is een kleurrijke stoffen tas met daarin een mooi prentenboek. Een thema uit het boek is uitgewerkt met behulp van een informatief boek, een cd, attributen, handpoppen, spelletje, informatiebladen, een leeswijzer en een feedback-schrijftje. Ouders en leerkrachten bedenken samen de thema's en maken de inhoud van een Verteltas.

Doelstelling van de Verteltas

- Ouderparticipatie en ouderbetrokkenheid

Het belangrijkste doel van de Verteltasmethode is het betrekken van ouders bij het onderwijs en bij de ontwikkeling van hun kind. Ouders zijn betrokken op school, peuterspeelzaal of kinderdagverblijf bij alle aspecten van de Verteltasmethode. Ze bedenken, maken en gebruiken de tassen. De Verteltas biedt ouders bovendien veel mogelijkheden meer betrokken te zijn bij de ontwikkeling van hun kind. Daarnaast dragen de Verteltassen bij aan integratie en maatschappelijke participatie.

- Taalontwikkeling van ouder en kind

De Verteltassen bieden veel materialen aan om op een speelse wijze de woordenschat, het taalbegrip en het taalgebruik taal van kind en ouder bevorderen.

- Lees- en voorleesplezier vergroten

Door de Verteltassen wordt de leesbeleving van kind en ouder gestimuleerd en geprikkeld. Kinderen ervaren boeken op een plezierige, spannende manier. Dat stimuleert kinderen om meer te lezen en ouders meer voor te lezen.

(Bron: www.verteltassen.be)